

**LITERÁRNÍ KLUB Dr. NADI BENEŠOVÉ
při Městském muzeu a knihovně Č á s l a v**

S B O R N Í K

prací autorů oceněných

ve 13. ročníku

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

ČÁSLAV 2014

© Radovan Adámek, Petra Bláhová, Anna Hrbáčková, Vítězslav Kaprál, Petr Lavo, Zdenka Líbalová, Jindra Lírová, Martina Masaříková, Eva Procházková, Jan Rubeška, Jana Trhlíková, Jan Váňa, 2014

Obálka © Klára Hrubá, 2014

ÚVOD

Třináctý ročník literární soutěže byl po roce opět ve znamení hojné účasti autorů.

Soutěžilo celkem 78 amatérských autorů, kteří přihlásili 35 prací v kategorii poezie a 50 prací v kategorii próza. Deset autorů soutěžilo v obou kategoriích. Soutěže se zúčastnili dva autoři s texty ve slovenštině.

V obou soutěžních kategoriích byly shodně uděleny tři hlavní ceny a tři čestná uznání.

Tento sborník obsahuje dvanáct oceněných prací.

Věříme, že vás jeho četba potěší a obohatí o příjemné literární zážitky.

Organizační výbor LKNB

Obsah – autoři:

Jan Váňa.....	s. 7
Peter Lavo.....	s. 15
Jindra Lírová.....	s. 22
Eva Procházková	s. 27
Radovan Adámek.....	s. 30
Zdenka Líbalová.....	s. 34
Vítězslav Kaprál.....	s. 37
Petra Blahová.....	s. 42
Martina Masaříková.....	s. 47
Jana Trhlíková.....	s. 50
Anna Hrbáčková.....	s. 54
Jan Rubeška.....	s. 59

POEZIE

HLAVNÍ CENA POROTY:

Jan Váňa

Peter Lavo

Jindra Lírová

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

Eva Procházková

Radovan Adámek

Zdenka Líbalová

Jan Váňa

(Brno)

cena poroty

Nora: „odkládám maškarádu“
aneb cyklus básní spjatých s ročním pobytem v Norsku

Hra se zpěvy a tanci

Moje Melpomené
má pod nosem drobné jemné vousky
na špičkách jazykem chutnám
zatajený dech
Wertherovy pistole
(stále příliš mladé)

Věty naplněné stonem
netáhnou

duc
křís
duc

– klenuté čelo múzy
ze schodů a do schodů
jako magická spirála
ze střelnice v luna
parku

Anonymní dívka

Punčochou umístěné oko na tvém stehně
Zkoušíme
kdo uhne pohledem

Touha

Chloupky ostrice čechrané
teplou nedělí
nevidím můj zrak Ipí
na včerejší tobě

Tíha klonících se pupil
přívětivě odtažitých jako
zatajený dech
o kterém nevíš nic

Vždy jsem byl fetišista na uměle vytvořený
pocit těšení se
a tvoje nenápadná spolupráce
prochvívá
klokotem nakupených dnů

Vespod

Ve staromládeneckém apartmentu kučeravého Bělorusa
Evžena
Je nás frmol
já, Věra, Alžběta, Jakub, Joanna, Ondřej, Alžběta, Lucía,
Jan
a taky samozřejmě Evžen
Cca jeden živý tvor na metr čtvereční
Spočíváme nyní na dvou metrech čtverečních
Evženovy staromládenecké postele
jako jeden živý tvor
nakupení do výše

Vespod se cosi hýbe a vrtí

Cesta na jih Norska

Kokosy chybějících palem
svítí nám na cestu
do města z písku, Kristiánova

Opatrní mužové a opatrné ženy Norska
usměvavě nám kynou
ze svých pojízdných lůn

Mraky se vsákly do hor
asfaltové vteřiny rozpustilo slunce
s mořem splynula obloha

Ulicemi Stavangeru valí se ropa
ale střechy zůstávají bílé
Ulicemi Stavangeru valí se bílí lidé
a za nimi černá, vazká stopa

Džamal z plošiny je šťastný
když radostným zpěvem provází
drkotání vozu po kočičích hlavách

noc
krvavá prostěradla s bílomodrými kříži
jakoby někdo – na moment –
žerďovou stranou otočil k zemi

noc
řinkot ohňů a stanů
jakoby někdo – na moment –
posypal popelem hvězd

Příhodný výčep

Ještěřčí ocasy vytažené
z láku mastnou špetkou nahého
vrátníka
piskoře v plodových vodách
sondujícího
vzněčujícího
podávajícího nahou pomocnou bipolární piruetu
v zmatněné zavařovací sklenici
předběžného rána

Popiratel

Mlhovinu sublimované duše
umístil jsem
při krku podříznuté labutě
– popiratel touhy

Místo krve posrší nám jiskry věčnosti

Popukané skořápky temenních kostí
implodují
na hniličko

Příčina

Zamilovanost
je prý duševní stav provázený ztrátou soudnosti,
nerozumem až idiocií
hraničící se stavem pomatenosti

V mém případě to tedy musí znamenat jediné:
jsem zamilovaný
po celý svůj život

Plány do budoucna

Až budu starý,
obklopím se mateřskými prsy
a budu se jim klanět,
protože to BUDE můj NOVÝ bůh.

Ticho

Postupně, krok za krokem,
v něm život
něco
zabíjí.

Do kopce (stoupákem na Fløyen)

Etiopanka, zastavení první

Etiopanka
v černých legínách se culí
jako blahosklonný půlměsíc když
kachlovými červíky svých očí
prorůstá
dosud málo zralé jablko
mého všedního

Reflexní, zastavení druhé

Čtyři reflexní vesty v popoledním bezvětří
čekají na příjezd lanové dráhy:
aby s ní cosi zjednaly
a cosi na ní imbusákem utáhly
– tři z nich jsou zelené a jedna oranžová

Čtyři reflexní vesty v popoledním bezvětří
jsou naplněné čtyřmi muži
čekají na příjezd lanové dráhy:
aby s ní cosi zjednali
a cosi na ní imbusákem utáhli
– dva z nich jsou fousatí, jeden má strniště a jeden nemá
nic

Čtyři reflexní muži v popoledním bezvětří
čekají s vervou
čekají co přinese večer
čekají

Tlustý pán, zastavení třetí

v zaprášené modré kšiltovce se světlými pruhy po
stranách
váhavě shlíží dolů
přes skupinku středně velkých středně ostrých kusů
skály
zvedá pravou nohu
zas ji pokládá
znova ji zvedá
a prudce ji pokládá zpět

černé pouzdro od fotoaparátu se na krku
opatrně
pohupuje tam a sem

Stará žena, zastavení čtvrté

Nahrbená žena s tvářemi pomerančové kůry
má volné bílé kalhoty
na nich má bledě zelené stonky růžových keřů
na nich má bledě růžové květy růží

Do kopce
jde jak lopatky větrného mlýna
hnané stoletým vydechnutím

Z drobné ženy, zastavení páté

středních let nemohu objektivně popsat nic než záda
která jsou jak hřbet kánoe dělící svět na dva světy, a to:
svět pod hladinou a
svět nad hladinou
a není se tedy čemu divit
že mi před vrcholem dochází dech

Sezona, zastavení šesté

Blondýna tlačící kočár
má levou paži jak kandelábr na lyžařském svahu
který je obalený hutnou molitanovou žíněnkou
kvůli bezpečnosti
když je sezona

a trochu taky jako
jablková buchtka zvaná
hraběčiny řezy
když se hned po upečení kus ukrojí
ukazovákem se shora zatlačí
a vznikne tak dojem voňavé a poddajné hmoty

Kypící křesadlo rozšafných stehen
krok za krokem
inkarnuje
holou a nahou pravdu života

Pokukuji
Jenže není sezona
a můj ukazovák je od čehosi popálen

Peter Lavo

(Čáslav)

cena poroty

Plavby s ní

Neznám/o/a

Odplavala
do neznáma
tvých snů

pochovala
přílív
když se zvedla
jako tsunami
ze sedla
tvé touhy

zapomněla
na déšť
na vlajku míru
vybarvila mě na bílo
svými rty

Jediné slovo

Řekla
odplav
a já utonul
ve svých slzách

podala mi
ruku
a já ji stáhnul
ke dnu

otevřela pusu
jako by chtěla něco
říct
políbila mě

dostal jsem ránu
když do mě vdechla
naději

Svlíkáci pokr

Vím, že blafuješ
vidím ti to v očích
vím, že to chceš
teď a tady

tak hraj
já znám tvá pravidla
tvé touhy
každý tvůj krok

ještě jedno kolo
a budeme oba
na dně

tak ukaž
co máš na sobě
a já ti ukážu co
je ve mně

nechci už vyhrát
stačí, když skončíme
spolu
uprostřed noci

WWF

Opadávaš mi
Medzi prstami
Ako omietka
Pozor
Nivelácia sa trestá

Takmer vyhynutý druh

Akoby človek nebolo človekom

Ale murivom
Ktoré nás spája

Občas zaprší
A my sme zasa
O niečo menej svoji

Naruby

Jen tak sedet
jen tak byť s tebou
a sám sebou

ruka v ruce
eso v rukávu
nohy na ramenou
s tebou v malíčku

říkat si sny
o nás dvou
znát tve rty
znát přesný počet
pořadí karet

tak běž za ním
ja budu stát
popíjet na tvou památku
možná ti postavím

památník
a možná pomník

Ten druhý

Bylo to zvrácené
myslet na tebe
když tam stál on

teď už je to docela
fajn
když seš zase o něco
blíž

on
utekl sám
bez zaplacení
nechal tady jen dluh

jako vzpomínku
na naše první
setkání

Hotel Amen

Splnenie túžob
Na dúšok
Brazílskej drogy

Modlím sa za teba
A všetkých
Ktorý umierajú

Aby to už mali za sebou

Ubytování v
Apartmáne
Na streche
Kde nikdy nezateká
Bez příčiny

Len tak nasucho
Pretože
Si samá diera

V trezore skrývaš svoj jediný
Hriech
Po ktorom siahaš
Keď modlitba stúpa
Ako dym
A ty sa nemôžeš nadýchnuť

Len ty vieš svoj tajný
Kód
Len ty vieš
Kedy treba povedať
Amen

A kedy streliť
Posledný gól

Do vlastnej

Bez mapy k zajtrajšku

Zvyšuješ obrátky
Keď listuješ v zozname
Dávno mŕtvych
A dávno narodených

Kam sme sa to dostali

Už ti stačia len tri listy
Zlatých stránok
A nájdeš sa v nich
Celkom celá

Od hlavy po päty
celkom nahá
Opitá písmenami

Zasiahnutá bleskom
Posledných strán
Vysycháš
S posledných síl
A nik ta nezastaví
Až kým si nepovieš
Sama

Už som doma!

Jediné želanie

paródia na milovanie v daždi
keď stojíš
pod odkvapom
a snívaš

o tom aké by to bolo

kedy už začne padat
dážď
celkom nás pohltí
až po okraj

potom pochopíme ake to bude

všetko je však inak
vďaka tvojím pohľadom
zakazaným smerom
do jeho očí

presakuješ do zeme
už dávno si medzi svojími
medzi elitou
tých ktorí si spievajú

ľabuti baladu

Prelet ponad prázdnu dušou

Ráno čo ráno
mi spievaš do ucha
ten istý song

trieskaš
si lebku o rozum
a s úst ti vyteká
sladký mok

o dvanástej mi
vravíš
dobrú chuť
len si ma daj

pekne pomaly

pomaly sa stmieva
a ty sa utápaš
v zametovom
vápne

prerastáš cez koľaje
myslíš že utečieš

vlastným hlasom
mŕtvých hláv

Jindra Lírová

(Mělník)

cena poroty

ZASNĚNÁ

Na ostrov dopluj lodičkou papírovou,
třebaže je to jenom sen.
Vrať se, až střevíčky ti sklouznou z nohou,
střevíčky, odřené o krajkovou zem.

PODOBY JARA

Jak skleněnka, již kdosi zvedl z prachu,
spouští se slunce po okapu
a právě tohle na jaru mám ráda –
i do tvých očí duha padá.

Jak skvostná žena září obloha :
růženín, jaspis, malachit...
Chci se jí aspoň podobat
a jeden kamínek si vzít.

PRAVÁ POEZIE

(Ljubov Vondroušková)

Poezie ta se nečte ta se užívá
tak jako slunce jako vitamíny
ve chvíli kdy z noci je jen tma
a lehký závoj padá na hodiny

(Překlad Ljubov Vondrouškové)

Поэзию не читают, её принимают,
Как солнце или витамины...
В миг, когда ночная тьма
Вуалью время прикрывает...

***

Místy se v trávě ještě zabělá
ve vzduchu slyšet už to krásné cosi...
Na dálku zvoní verš z pera pana Skácela
a chutná po víně plném jarní rosy

ZVUKY NOCI

...a pak jsou i zvuky
které jak vlny o noc naráží
zvuky zařízle do krajiny
jak píšťalky dětských nádraží

...a jsou i zvuky které máme rádi
zvonivé jak srnek kopýtko
padají s námi do hedvábí
a místo spaní chtějí si povídat

ZLATÝ DÉŠŤ

Jarní bál. Zpěv sopránu.
V ulicích zlatě mží úplně pro všechny.
Milenci zmoklí jsou na cestě po ránu
a déšť je omývá, zlatý déšť všetečný.

***

Sebrals mi hvězdu z vlasů,
nebo to kvítek byl z večerních lip?
Vrátili jsme se do starých časů
a chvilku bylo to jak dřív.

***

Jak Měsíc nad hvězdami máj pluje
v stříbrném jezírku z vlny
verš jako křídlo nebem poletuje
jak paprsek co zatoual se v trní

PAMPELIŠKOVÉ BLUES

V noci tu hořelo, nemohla jsem se splést,
ohničky k ránu ještě doutnaly.
Do trávy spadaly snad stovky drobných hvězd
a ještě večer v ní zůstaly.

SNY BEZ HRANIC

Někdy bych chtěla
zaběhnout do dětství
chodbičkou do zahrad
pěšinou podél vod
všem dvířkům odstranit
kovovou petlici
domečku na nebi
drátěný plot

***

Rozfoukal vítr kapky deště
skleněný poprašek safíru
a večer stačil zahrát ještě
skladbu na růžovém klavíru

Pod krajkou oken
našlapují kroky
jako by bály se
vejít do domu
Tiše je provází
Měsíc modrooký
Kam vlastně jdou
a ke komu...

***

Noc. Na zlaté rybky hvězdy se proměnily
a Měsíc na břehu marně je shání.
Z židličky lovím je, aby mi vyplnily
alespoň jedno z mých velikých přání.

PŘED VEČEREM

Na nebi Měsíc postává
tak jako anděl, co vždycky ochrání tě.
Do mraků stříbrných schovává
svůj kulatý obličej jak dítě.

A před pikolou, za pikolou,
až do rána se může stát,
aby i hvězdy za oponou
mohly se ukrývat.

PŘED BOUŘÍ

Na nebi bytost z modrých par
snad podobá se Múze.
Teď přistoupila před kočár
a ztratila se v duze.

A těžká vůně oblaků
se rozhoupala nad námi
a táhlá píseň tuláků
slzela dolů, do trávy.

JEN TAK

Den uzavřel se do skicáku,
slyšet jsou vzkazy v městských zdech.
Chraplavou píseň osamělých vlaků
noc odnesla si na křídlech.

Nebe je temné, hvězdy schovaly se kdesi,
poutníkům zítřka slábne zrak.
Nový den ve snáři narychlo čte si,
básničku napsal mi. Jenom tak.

ZRNÍČKA

Prý žádný strom nevyroste do nebe
ten můj ano
Najednou nebyly hvězdy
nebo jich bylo málo

Boží mlýny prý melou pomalu
ale jistě
Kde vlastně skrývají úrodu
na jakém místě

A jak se do lesa volá
tak se i ozývá
Do noci vodu jsem pila
ze džbáňku od vína

Eva Procházková

(Žleby)

čestné uznání

PROZŘENÍ

Ve víně pravda
za pravdou
slzy

Slova slova slova
roztrhala lásku
na kusy

Pálivé cáry
padají
do prázdných dlaní

Lepidlo
došlo...

HLEDÁNÍ

Ztrácejí se
na vrcholcích skal
nalézají
ve vodních hlubinách
Na kolotoči
ročních období
v bludišti
svých životů
Potkali se
za zrcadlem

U NÁS

Štěstí – takové malé a obyčejné...
Když voní les
a šišky borovice
naskákaly do mechových polštářků
Když vázka předvádí své tance na bodláku
a vlnky na rybníce
utíkají na větrném provázku
Když puntíky vlčích máků zdobí žlutavé lány
v košíku se naparuje hříbek
a na skále se rozvalila ještěrka
Štěstí – takové malé a obyčejné
když se ti podívám do očí...

STÍNY

Tady už zastavil se čas.
Ticho, světla svíček
a my, poutníci...
Tajemství našich předků,
navždy ukrytá
mezi kříži
V zahrádkách těch,
co byli před námi,
přivineme se k sobě.
My ještě žijem.

SLIBY

S nohama pokrčenýma
žalem
sbírám ze stolu
drobečky
těch hnusných frází
že se mi určitě
ozveš

KDYBY

Kdybychom byli VĚTREM
svlékali bychom břízy
a jejich nahou krásu
schovali bychom pod pošťář
Kdybychom byli VODOU
tak pletacími dráty
své vlnky proměníme
na pruhované ponožky
Kdybychom byli SLUNCEM
v temných skulinách noci
rozsvítíme oltář
pro nás básníky
Kdybychom byli OHNĚM
svůj plamen i svůj popel
přibalíme ptákům
na cestu vesmírem
My jsme ale LIDÉ
Žena a Muž ...snílci
zakloníme hlavu
a najdem Kometu

PŘEDJAŘÍ

Nudou se rozhoupalo křeslo v obýváku
ticho už překřičelo rachot z ulice
otazníky v mých očích
namalovaly si nehty načerno
nekonečná zima
A pak se zlomil čas
Z malých potůčků se stali dospělci
zahrada vyměnila koberce
čápům zmokla křídla stromy se narovnal
V květináči z hadích kůží
vykvetl vykřičník naší lásky

Radovan Adámek

(Stará Bělá)

čestné uznání

MAŇÁSKOVÝ ŠKAROHLÍD

Osobnost plachtí dlaněmi
exploze rachejtlí se hemží
milosrdnou šibenicí snů
jsem těkavý strategií mraků
a poslouchám
jak šelestí tvé řasy

Šustíš mně mezi prsty
jako maňásek
mžourám na krásu
zornicí škaredou
ústa se brodí
krčním sloupem
jazyk funí
lačným balzámem smrti
jsi jako flétna s otvory hudby
ponocného v hodině smíření

(Jako pitoreskní skladba a šmytec)

VĚTRNÍKOVÁ VÍLA

Mraky jako pijavice
cucají in memoriam
Zplodil jsem mládí
(papírový větrník lásky)
rozbalil dlaněmi proudům
saltům ročních období
a ty nehleďš
(jak pádí hra listů ke smrti)

Bezočivými jsoucný
hlodáš rovnodennosti
stejně možnosti zemřít
v kleci zpětných vánků
a já sípám bohapustý
(ať tě strhne smršť srdce)

NEHLUČNÉ CITY

Vrzající úzkosti
protáhněte vláčnými rty

Visuté skalpy prsů
potěžkejte nedozírnými smutky
Zazděte výživné kapsy
co neumí odpovědět
rýmy Staříka měsíčního svitu
jako já
bezútěšný refrén

*Byla jsi krásná
a já měl velké oči
a teď jsi letmá
a hezká
a já nedychtím
po pohledech*

LABUTÍ KRACH

Hledám slušivý smích
híhňání hýčkaného jazyka
chechot klouzavých kaštanů

Kóan milovaných očí
nevidí nedosažitelnost
labutích principů

Kvůli nesmrtelnému loučení
nespím a bojím se usnout
nedosažený
mír kapek
louskám
hákovými prsty
tesám verše
do stěly rtů
vulkánem ticha
hatím klid
láskou struny
bez nástroje

SRDNATÝ DUEL

Jsme odvěsnou
jsme předponou
milostného trojúhelníku
děs lovených nebožtíků
obskurný diagram vášně
Ó urny jsou naše srdce

Objímám tě jako kmen slova
nehledím na povolení
jazyka (předzvěsti smrti)

Jsi neklidná jako relax
jako relax vodní dýmky
mohu - neminu
jazz žebrajících nader
chytáš mě jak kluzkou štiky

*Ó chmury vypovězené
díky za předměstí lásky*

Zdena Líbalová

(Mělník)

čestné uznání

***

Vlhkost mi zalézá
do bot i do duše
v srdci se usazuje
a ruší červeň listů
i jejich žluť
Pod nohama mi křupou
poslední zbytky slunce
a oknem mlhy
nahlížím do zimy

***

Podzim siзарámuji
paspartou deště
místo skla
vsadím mlhu
a do průvanu zavěsím
Zde bude kmitat
v rytmu ptačích křídel
připravených
k odletu

***

Lezavou mlhu najmu si
na vraždu
žhavého léta
Až skutek spáchá
odměním ji
podzimním svazkem bankovek
v barvě červeně
a žluti

***

Na monitoru mého srdce
se rozsvěcuje podzim
Odklikávám
tu spoustu listů
-marná snaha-
zlatavá nádhera
nadále padá do mé duše
a probouzí v ní stesk

***

Na dortu podzimu rozsvěcují
barevné svíce stromů
a vzápětí se stávám větrem
abych je sfoukla
pestrý vosk roztekl se
po zemi
a ztuhl
v očekávání mrazu

PRÓZA

HLAVNÍ CENA POROTY:

Vítězslav Kaprál

Petra Blahová

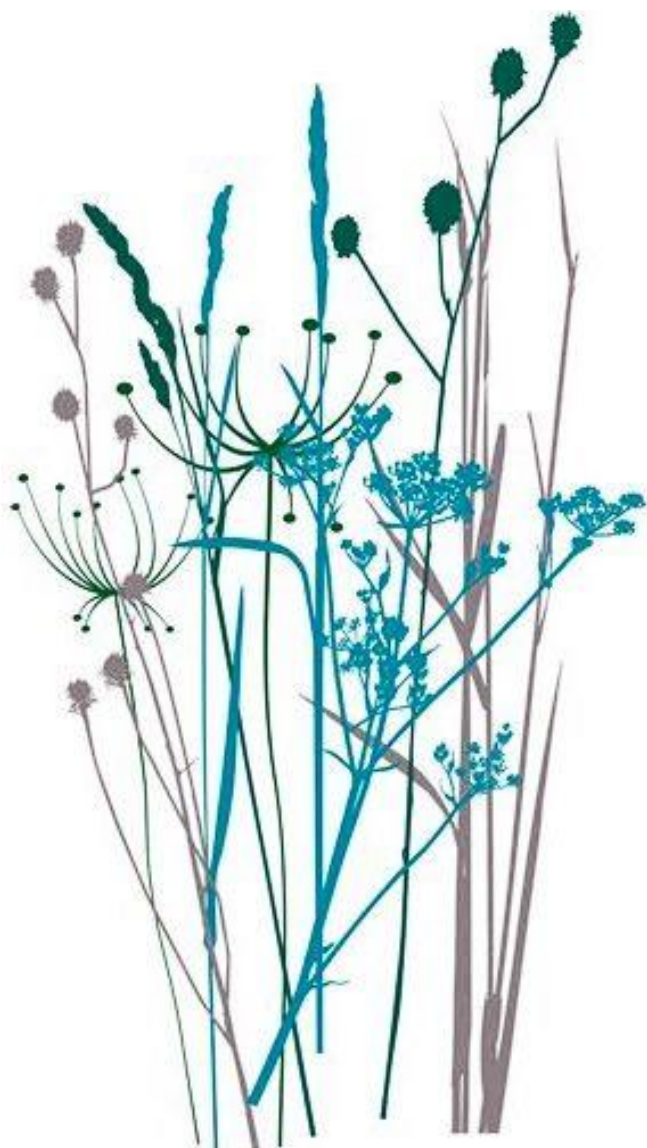
Martina Masaříková

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

Jana Trhlíková

Anna Hrbáčková

Jan Rubeška

Vítězslav Kaprál

(Lysá nad Labem)

cena poroty

(Dvojpovídka k 100. výročí narození B. Hrabala)

Milovníci sportu

Tak jsem tu!

pomyslel si pan Kapřík a zakousl se pohledem do placatého koláče Polabí, krajiny rozparcelované do výsečí jako ciferník slunečních hodin v poděbradských lázních. Výhled od třikráte vyhořelé a konečně zřícené kaple Povýšení sv. Kříže měl náramný, neboť stál na Břístevské hůře a takříkajíc nad věcí. Zdátky třaskaly výstřely z pušek honců, odrážející se od protější hůry Přerovské, a jelen vyváděl stádo poplašených laní do polí u Velenky.

K polednímu již výletník rázoval ševelem padajícího listí v Kerském polesí, tím harmonickým 'listospadem', jak rád pokrucoval rodnému měsíci jméno, švihácky mával rázovitým špacírštokem z ulomené větve a velebil podzim za tu šumivou rapsodii, slavnostní a všudypřítomnou jako varhanní koncert v katedrále.

Na Nový rok zavítal do poloprázdné Hájenky vyspravit si silvestrovský pajšl kančí pečení se šípkovou omáčkou – to si tenkrát pošmákl, zato dnes tu bylo lidí jak psů a psů jak lidí, tudíž složil své rzivé klouby v sousední restauraci u Josefského pramene. Cudně popíjel pivo ve skřipavém podzimku a opatrně větřil, v čem asi leží kouzlo kraje, který Bogana tak uhranul. Vtom si k němu rázně přisedla paní ve středních letech, oplývající po čertech kučeravou kšticí a mohutnými stehny zvíce jeleních kýt, taková Helena Fibingerová zdejší pivní spartakiády. „Milánkové moji,“ spustila bez odkladu k hrstce náhodných spolustolovníků, „mám žízeň jak ta laňka. Kde jsi s tím pivem? Já jsem od Mělníka a tady s tím mojim,“ ukázala na nepatrného mužička, který kvačil od výčepu s dvěma bohatě napěněnými půllitry, „jsme fandové do sportu. Milovníci sportu a taky piva.“ Mohutně si

lokla a srnčím hřbetem ruky setřela bílý knír pod nosem. „Loni v létě jsme jeli do Kerska na kolech, zrovna jako dneska, a jak bylo horko na padnutí, zastavovali jsme v každý hospodě na jednoho zrzka. A kolik myslíte, že těch hospod po cestě z Mělníka je. Moc. Já sama měla deset dvanáctek v těle, štrykovali jsme tu silnici první třídy cikcak od kraje ke kraji jak neřízený střely, takže jsme ohrožovali plynulost dopravního provozu. A jak na potvoru, pár kilometrů před Kerskem nás zblikli policajti a do muže i do mě jak když uhodí. Šlápli jsme do pedálů, a jak jsme na kolech cvičení, stíhali nás s rozsvíceným majákem těch několik mil, pot se z nás teda jen řinul, ale stačili jsme to v Kersku ušmíknout mezi chajdy, než nás mohli čapnout, a protože se už smrklo a my jeli vožralí bez světel, tak se to nějak podařilo, že jsme jim zmizeli. Ani se nepetejte, kde jsem se pak ráno probudila.“ Nikdo z hostů neměl tu odvalu se zeptat a tak paní jedním hlubokým lokem, lokem neuhastitelné žízně dopila pivo. To teda něco je, pomyslel si obdivně pan Kapřík, výkon hodný pravé sportovkyně, a pokusil se střízlivě odhadnout, kolikáté její pivo to dnes bylo. A kolik jich ještě stihne do večera urazit.

Ony totiž ty hospody cestou do Mělníka fungují obousměrně.

Odpoledne se klonilo. Postál zasypán světelnými hoblinami pod nerezavějícím cedníkem Krásné Pepiny a obloha nad hlavou se mu závratně protáčela v karuselu ročních období, aniž by dosud zvěděl tajemství zdejšího kraje. Pokud je spanilá borovice znala, nedala najevo nic určitého, byt hladila ušiska pana Kapříka tajemným šepotem. Rozhodl se, že mu bude naslouchat častěji.

Okýnkáři

Ledva minula doba bělokorých fólií chránících osetá pole, doba pivních dek ticha a samoty, která v člověku jitří zimou ohlodanou potřebu lidské pospolitosti, a jaro rozfoukalo své pyly, pan Kapřík se vydal postřížinským expresem na slavnosti stejnojmenného pivovaru. Uprostřed bití kovadlin začínajícího léta seskočil z parního vlaku na půdu pivovarského areálu a zálibně obhlížel staříčkou lokomotivu, tu nastrojenou uhlovou baronesu, která ho sem donesla v železném korzetu.

„S těmahle vlakama jsem jezdil třicet let,“ promluvil zastřeným hlasem hubený muž v opraném triku tak trochu k lokomotivě samé, trochu i sám k sobě, ale zčásti též k panu Kapříkovi, kterého si z neznámého důvodu vybral v davu za zpovědníka.

„Vážně?“ podivil se pan Kapřík, neboť pán vypadal maximálně na padesát let, ale pak se rozhodl, že také podlehne okouzlení zašlými časy a pravil docela uctivě: „Koukám, jak je pěkně opečovaná a promazaná, tady z té ojnice úplně kape.“

„Jo, to bylo nějakýho oleje. To muselo bejt, aby se stroj nezadřel,“ přítakal snivě bývalý mašinfíra a oči měl duchem nepřítomné a lesklé, jelikož jimi hleděl do zrcadla uvnitř sebe a tak trochu i od konzumace tekutého chleba, jak prozrazoval pomuchlaný kelímek v jeho levici. „Stroje bejvaly krásný,“ poplácal na rozloučenou párovku po ocelových plátech, zrovna jako žokej pleská koně po hýždích, a vsákl se do davu.

Pan Kapřík se královsky bavil, vystál frontu na exkurzi do pivovaru, pojedl kotlíkový guláš a dva tučné chleby s výpečky, aby byl řádně promazaný jako ta lokomotiva, a pivo do něj klouzalo bez zádrhele. Když ho začaly bolet nohy ze stání u koncertního pódia, a místa u stolů byla tak či onak obsazena, ještě před odchodem domů zapadl k okýnku s občerstvením za drátěnou branou pivovaru. Od Mistra okýnkáře pyšnicího se nádherným chraplákem, kterým by zastínil i Drupiho a Dalibor Janda by mu jej mohl tiše závidět, a přitom zcela adekvátním Mistrovu posláním, přijal do rozpálených tlap báječně vychlazený, nový Jubilejní ležák, a zasedl s ním do plebejských řad uctívačů lahvového piva.

„To zas něco vykoumali,“ rozumoval štamgast pan Jenda zpod placaté čepice a propichoval kuželku v rukou přespolního hosta zhrzeným pohledem. „Jsem zvědavěj, kolik se toho prodá. To se zase někdo napakuje. A Barbara stejně nepřekonaj, u mě teda ne.“

Chraplající okýnko dalo ale na vědomí něco jiného. „Budete se divit, ale první várka byla fuč do posledního kusu za takovejch... když to řeknu odhadem...“ Minula chvilka napjatého ticha, kdy Mistr počítal na prstech. „Tak byl to fofr. A v zimě! Pils ho vůbec? Tumaš, dej si jedno na futro.“

„Za to můžou ty mladý,“ bručel pan Jenda, který kalení nového ležáku očividně považoval za přečin proti slušnosti skalního pijáka, a ohlížel se ke vzdálenějšímu stolku u brány, obsazenému halasnými výrostky. „Ty se hned chytaj každýho nesmyslu, hlavně aby byli ´in´. Ten náš vůl taky.“ A natáhl ruku pro nabízenou láhev.

Zakulacený prošedivělý pán v zelených montérkách s malými skly na nose spiklenecky zamrkal vědoucími očky, až pan Kapřík nabyt nespavitelného dojmu, že takto potutelně se může usmívat jen člověk věci znalý, ba hluboce zasněžený.

„To mi něco připomnělo s tou zimou,“ svěřil se mu. „Dvaadvacet let jsem byl sládkem tohohle pivovaru. A jednou na exkurzi v provozu se mě nějaká paní zeptala, kolik jako vypiju piv. Denně. Protože já to pivo taky degustoval v provozu. To si pamatujte, to je ta nejhorší práce v pivovaru, pít pivo smíchaný s vodou. To se ví, že jsem to pak musel splachovat dvouma dvanáctkami. No asi ta dáma chtěla vědět, jakou má takovej sládek výdrž.“

„A co vy na to?“

„A já na to: Paní, to záleží na ročním období. Prostě v létě vypiju piva víc než v zimě.“

„Aha,“ usoudil pan Kapřík s úsměvem. „Protože v zimě je holt na pivo moc zima.“

„Ba ne,“ vyvedl jej kulatý pán z omylu, „to proto, že v létě je delší den!“

Soused po levici pana Jendy mezitím obrátil list, tedy spíš vinný lístek. „Pivo je u nás furt laciný,“ kvitoval s povděkem. „Tady máš lahváč za čtrnáct korun a srovnej to s hospodou. To ale furt nic není. My byli nedávno s manželkou v tý nový nóbl restauračce ve městě, kolik tam si řeknou za decku vína, to by ses posral. U nás ve vinárně maj teďka bílou Rulandu, dokonce pozdní sběr to je, litr za padesát devět korun. No neber to. Já už tam byl s kanystrem třikrát. Jo, takhle se dneska vydělávají peníze, pánové.“

Stůl roztrpčeně zamručel a vousatý muž v koutě, od pohledu silný jak sochor a rozložitý jako dub, se učeně rozhovořil: „Já jednou čet, že v Egejskym moři našli vrak potopený antický lodi a v něm nádoby s korintským vínem. Tomu vínu bylo dva tisíce let!“

„Pozdní sběr,“ pokýval znalecky vinař.

„A když jednu tu nádobu otevřeli,“ navázal vypravěč nit, „aby koštlí, jestli ten archívek je vůbec ještě k pití, tak zjistili, že není ani tak k pití jako k jídlu.“

„Jistě, víno se hodí ke spoustě jídel,“ děl vinař.

„Počkej, jak jako k jídlu?“ vyvalil se pan Jenda.

Sečtělý obr potěšen zájmem kumpánů kladl zvláštní důraz na každé slovo. „Představte si, že to víno za nevyčísitelnou cenu, to víno za těch dva tisíce let zrosolovatělo a scuklo se jak huspenina, že se dalo krájet.“

„Takže v tý tvý vinotéce by ti ukrojili deset deka na váhu a upaloval bys domu,“ zachraptělo okýnko na adresu příznivce vína.

„No ty vole,“ ulevil si pan Jenda a přisadil z vlastního: „A po hospodách by ho prodávali nakrájený na kolečka s cibulí jako luxusní tláčul!“ Načež hosté roztoužení tou představou zamlaskali svorně jako jeden muž.

„Já bych vám ten luxus pořádně vosolil,“ zachrchlal Mistr a vyložil na pultík novou baterii orosených lahví, zarámovaných v okýnku jak svatý obrázek. „Vy fajšnemekři.“

Pan Kapřík si zakoupil domů jednoho Barbara a opustil družnou společnost, poněkud již postrádaje svůj obvyklý šarm lázeňského šviháka, zatímco mladí u branky jej vyprovázeli udiveným zvoláním: Kam jde? Inu, s jedním vypitým pivem na kontě platil mezi okýnkáři za raritu.

Důležitější ovšem bylo, že se přiblížil nadosah tajemství kraje, který se kdysi stal Bohumilu Hrabalovi srdeční záležitostí. Odpověď začala klíčit v jeho mysli, jako klíčí zrna ječmene na humnech pod klenutím sladovny.

Na nádraží přepadl pana Kapříka hlad. Ve staniční restauraci si poručil kulajdu, mnul si ruce nad tím horoucím požehnáním a pomlaskával s takovým gustem, že i omšelý štamgast v rohu nálevny pookřál a hleděl na kouřící polívku, jako by to bylo boží zjevení, přepočítal drobné v kapse a pak si objednal jednu na sekuru. „Ale pro mě dršťkovou!“ volal zrasovaným hlasem za výčepní do kuchyně.

Pan Kapřík dosrkal vydatnou porci kulajdy a hotovil se k odchodu, když do nálevny vešel ajzlpoňák. Vida v koutku známou firmu přes konzumní lihoviny nábožně se uklánět polévkové misce, upřímně se podivil nad tím ojedinělým zjevem: „Nazdar, Ferdo, to je poprvý, co tě vidím jíst.“

Vlak přijížděl do stanice a pan Kapřík si spokojeně pobrukoval, zanechávaje po sobě na baru chvalitebné dýško a v rohu nádražky svátečního konzumenta, který podveden úpěl: „Dyť v tý dršťkový nejsou žádný dršťky!“, ale toho už pan Kapřík pramálo dbal. Usmíval se, protože ono tajemství, to tajemství s velkým T odhalil, našel odpověď v těchto lidech kolem sebe a ve vidění světa optikou tlustostěnného skla, z něhož se lije dno.

Když krátce poté vystupoval v Chlupaté – pardon – v Lysé nad Labem, kam se nedávno přistěhoval, pomyslel si blaženě:

Tak jsem tu!

Petra Blahová

(Uherské Hradiště)

cena poroty

(Postavy, jejich duševní vlastnictví a má inspirace pochází ze Ságy rodu Forsytů spisovatele Johna Galsworthyho)

Kdyby pana Soamese

Některé věci byly určeny pro to, aby byly obdivovány jen z dálky; zblízka by jejich krása totiž nebyla vidět, anebo by oslňovala příliš, než aby byla patrna její vzácnost. Jako vzdouvající se kopce – je únavné po nich denně chodit do školy, ale je krásné na ně pohlédnout při slunečním svitu a za příznivých teplotních podmínek, óláá, nebo když je pruh světla osvětlí, nažlutí a nazelení, zatímco pozorovatel zůstává vlivem mraku v šeru a potmě.

Taková byla i ona.

Osud mi ji složil k nohám a já nevěděl, co s ní. Jak ji otevřít, tu hrací skříňku. Mohl jsem ji obdivovat, dokonce jsem ji mohl rozbít, ale ne otevřít ji. Nikdy ne pochopit, jak se odemyká. A to nás tak strašně dělilo.

Taky jsem nevěděl, co se sebou.

Byla mi vším, dal bych jí cokoli, jenže ona o to nestála, a já nevěděl, co udělat víc. Byla mi vším a do té míry dávala smysl mému bytí, do jaké je pro člověka důležité rozeznávat dobro od zla. Byla můj morální kompas. Skrze ni jsem dovedl vnímat svět, jako ho vnímali ostatní – vidět v dobru dobro a ve zlu zlo. Ale co s tím? Ona nechtěla být mým kompasem, nestála o to spasit duši zatracence, nechtěla být zbožštěna za ten nejšlechetnější čin, který mohla učinit. Vlastně si tuto skutečnost ani nechtěla uvědomovat.

A tak jsem zůstal bez kompasu.

Pro její otevření jsem byl odhodlán i neřídít se zakořeněnými konvencemi dobře známé, předky vyšlapané cestičky. Byl jsem jejím otrokem a ona mně nedostupnou bohyní, která svým výtvozem pohrdala, a která se nikdy, nikdy nedokázala vzdát naděje na svobodu dost na to, aby mi dala šanci.

Přesto jsem nelitoval. Nedokázal jsem litovat.

Ke krásné ženě patří krásný dům. Chtěl jsem ji v takovém mít. Vždyť i krásný portrét musí mít slušné pozadí. Chtěl jsem ji stáhnout z vlivu různých

bláznivých nápadů, chtěl jsem jí dát čas, prostor, chtěl jsem ji mít pro sebe. Přiznávám.

Neměl jsem odvahu stavět další dům. Neměl jsem odvahu ani přesvědčení, že by to k něčemu bylo.

Nakonec jsme zůstali na Montpellier Square.

Mohli jsme se přestěhovat do Robin Hillu; ostatně nikdo tam nebydlel, dům stál, já za něj vydal nemalé jmění, byl pro ni, všechno bylo pro ni...

Copak to šlo? Jít se přestěhovat do toho paláce Jeho srdce? Srdce, které si vyilil, když jej pro ni stavěl, žít tam s ní šťastně, v té tryzně Jeho vzpomínek na ni, vidět a vídat její krásu Jeho očima, vidět, jak přenádherné květy plodí láska, žít tam a vědět, že ona k nim voní, obdivuje se jim, přežívá z nich, zatímco je nucena být v mé společnosti? Jako bych skutečně byl zvíře.

A tak jsme se nepřestěhovali, a ta hrobka Jeho citů, to panoptikum mužské lásky, které sloužilo jen jako noclehárna, aby měl prach kde složit hlavu, zůstala opuštěna.

Díváš se na mě, jako bys mi říkala: Pusť mě, nech mě jít, třebaže já tě nenutil se vrátit. To ty jsi za mnou přišla, to ty ses ke mně vrátila, na pokraji zoufalství schoulená tam, kde jsi to znala. Slyšíš? Tak slyšíš?! Neslyší. Mám dojem, že teprve teď mnou doopravdy pohrdá.

Dáváš mi najevo, jak se ti hnusím. Třeba si to zasloužím, říkám si občas, když už sám nevím. Dávám si od obrazů odpočinek (v něčem se hořkost z nich utopit musí, či alespoň rozředit). Tvé oči sledují mé pohyby, jako bys čekala, kdy přijde ten šťastný den a já vysílením padnu mrtev, obrán do dna o iluze.

Kéž bys byla jeden den mnou.

Jindy si říkám, že ti to dál nestrpím – to ty jsi udělala chybu, ne já. Musím ti ukázat tvé místo, musím se k tomu postavit jako muž, je mou povinností odkázat tě do patřičných mezí – Jenže ty se na mě v tu chvíli pokaždé podíváš.

Tak mi svitne naděje: Domluvím ti. Nepokořím se ti, ani tě nebudu lámat, prostě ti domluvím. Žena má být muži ozdobou, má ho reprezentovat, má stát ve všem při něm, zastávat se ho, když na něj situace vrhne špatné světlo, má mu porodit syna – aby až se jednou ohlédne, byl se svým dílem spokojen, a žena mohla najít v mužově uspokojení své vlastní. Domluvím ti, protože jsi zřejmě nepochopila, proč se mnou nejsi šťastná. Rodí to zmatek v duši, když se vzepřeme ověřenému běhu světa; najednou nemáme nic, a není se oč opřít v nové, neustálené hierarchii věcí.

Novotářství nepřináší vždy něco lepšího, jak se chlácholí ti, již rozvrátili starý řád a nový nedokázali nastolit.

Přistihnu se při blahosklonnosti teprve tehdy, když se na mě tak blahosklonně zahledíš.

Kdy vojáci složí zbraně, kdy už nebudeš muset být ve střehu? Stále se díváš, ale přehlížíš mě. Sleduješ z ostražitosti, a všechna něha se vytratila. Tvé oči jsou studené, stíháš mě jimi pro vlastní bezpečí. A čekáš, až padnu.

Takovou radost ti hned tak neudělám, miláčku.

Jsi mi protivný, říkají tvoje oči, poslední dobou spíš kočící než něžné. I to jsem z tebe udělal?

Tvá odvaha je bezbřehá, tvůj chlad úsečný a ostřejší než kterákoli urážlivá slova, jimiž se ženy obvykle tasí ve snaze ublížit. Ale v tom to je, že? Ty mi nechceš ublížit, na to jsem pro tebe málo důležitý.

Někdy mi připomínáš nespoutaného ptáka. A jindy bezbožné zvířátko v kleci, kterému je jedno, kdo se na něj dívá. A já se dívám, pořád se dívám, stále se dívám a říkám si, že bych měl raději pohlédnout do tváře Gorgonám než tobě.

Snad by byly milosrdnější.

Patříš mi, proč to nechceš pochopit? Proč je ti málo, že jsem se kvůli tobě vzdal všech a žádnou jinou nechci?

Co by za to jiné daly!

Proč jsi mě neuměla mít alespoň ráda?

Byli bychom spokojenější oba.

Pokud tě nechám jít, a ty si budeš myslet, že jsi skutečně volná, možná získám tvé srdce. Pokud tě nechám jít, a ty odejdeš, může se stát, že tě ztratím celou. Pokud tě jít nenechám, budu mít z tebe alespoň část.

Býváš teď tak vzdálená, že mám o tebe občas strach. Vlastnictví ztratilo na ceně. Proč už mi nechutná?

Nikdy mi nedáš příležitost. Nikdy mi nedáš na výběr. Proč sis mě vlastně vzala?

Nemluvíme.

Pořád se mi zdá, že po tobě chci moc. Pořád se mi zdá, že by pro tebe i seabeměně bylo příliš, takže by ti nevadilo, kdybych chtěl víc. Nepřišla bys

na ten rozdíl. Neúnosné by to bylo stejně. Snad jen by přibylo ospravedlnění, z jakého důvodu tohle děláš.

Nemluvíme. To je první podmínka.

Nemluvíme. Domnívám se, že ti to přijde úplně stejné, jako kdybychom v mluvení do úmoru nepřestali.

Nemluvíme. A navíc si už ani nic nesdělujeme. Mám strach, že kdybych přitlačil, zlomila by ses na půl. A poté rozsypala.

Někdy mi připomínáš býka. Mlčíš zaťatě jako beran, vrážíš drápky do dlaní a dýcháš zrychleně. Především když se křivým slovem dotknu Jeho. Čekám pak, kdy ti povalí pára z nozder, kdy se odrazíš a skočíš, kdy vlastnoručně srazíš mému životu hlavu. Jsi rozrušená, rozrušenější než obvykle. I když je tvůj nepokoj jen stín toho, co vím, že bys dokázala, kdyby ses jednou netvářila tak chladně.

To není způsob, kterým u tebe chci vyvolat emoce. Ale někdy se neovládnu.

Útlak ticha dělá z muže pošetilce.

Musím tě mít. Jsem ochoten zaplatit jakoukoli cenu.

Tvůj chlad. Dříve mě dráždil. Dnes je v něm příměs obvinění a mě už nedráždí. Je mi odporný.

Odpor vyvolaný nesnesitelností.

Je to hořkost, kterou u tebe vídám, nebo zloba? Musíš se zlobit. Viniš mě z jeho smrti. Patrně ne zcela neprávem.

Stárneš, všimla sis toho?

Nadšení je věc pomíjivá. Kdo ví, jak byste dopadli. Třeba byste neměli děti zrovna tak, jako je nemáme my. Třeba by velká láska odešla během pár měsíců, sežehnutá plamenem každodennosti. Třeba bys měla oči pro pláč a vrátila by ses ráda zpátky. Neměl bych to dovolit, jak slušnost poníženému muži káže, ale domnívám se, že bych tě přijal zpět. A potom? Co potom? To se nikdo nedozví. Bukaniér si umřel a ty ses nestačila odmilovat a on tě nestačil zradit.

Čímž já zůstal ze všech nejzrazenější.

On by si našel milenku, nepochybuji o tom. Pokud dokázal podvádět June, pokud se neostýchal přebírat cizí manželky, potom je nanejvýš pravděpodobné, že plamen, jenž u něj žena dokázala rozdmýchat, dokázala

v něm i rychle uhasit, a tento žal by pak překonala jen jiná, další žena. Byla bys další. A byla bys navýsost spokojená, vid'?

Jen kdybych to už nebyl já.

Počítám. Počítám mince, domy, cenné papíry, obrazy, karáty v tvé šperkovnici, zisky, ztráty, počítám dny, které uběhly, aniž ses na mě podívala, počítám dny, které uplynuly, aniž bys promluvila. Počítám.

A vymýšlím přitom, jakou strategií se dostat z šachu.

Čím úporněji na tebe hledím, tím víc mě nenávidíš. Sálá to z tebe. Každý pór tvého těla křičí, že doufáš, že to vím.

Ano, vím to.

Někdy mě tak k zbláznění nemáš ráda, až doufám, že mě nenávidíš.

Nenávist je taky cit.

Ale při pohledu na tebe – ne. Za to ti nestojím.

Šílím z tebe. Vážně jsem nikdy nepřišel na to, zda mnou jen pohrdáš, jsem ti lhostejný nebo mě nenávidíš. Kéž bys promluvila. Kéž by ses otočila a podívala se na mě... zdobili jsme stromek nebo dělal podobnou pošetilost, když ses jednou skutečně podívala. Řekla jsi: „Pozor,“ má ruka totiž o něco zavadila. Tvé oči byly čilé a živé a tolik normální – neviděl jsem je takové dlouho.

Pozor. Byl to ten nejlepší dárek.

Pokud tě nemůžu mít já, nesmí tě mít nikdo. Spokojím se i s úlomky tebe. Vidíš? Kolik lidí by něco takového dokázalo; spokojit se s plamínkem skomírající svíčky položené během mrhnutí na hřbitově, když ví, že se v tobě skrývá požár?

Mívám teď pocit, že jsem se v některých mých rozhodnutích zmýlil.

Pokud tě nechám jít, ty se nevrátíš.

A já to vím.

Martina Masaříková

(Praha)

cena poroty

Chuť bezmoci

„Ne, prosím tě, ne,“ žádala pokaždé s očima rozšířenýma hrůzou. Nepovolil.

Už jako čtrnáctiletá musela snášet výbuchy otčímovy vášně. Doufala, že se jí podaří od něj osvobodit. Čas ubíhal a vůbec nic se nezměnilo, už celých dvanáct měsíců. Utíkala před ním na půdu, zamykala se v pokoji, skrývala ve sklepe. Nebylo však úniku.

Chtěla od Radima uprchnout, ale nevěděla jak. Častokrát už měla sbaleno, avšak cestou na nádraží si pokaždé vše rozmyslela. Tak jako tentokrát.

Usedla na opuštěnou lavičku na refýži, v ruce pevně svírala plyšovou ovečku, svou nejmilejší hračku, a plakala jako pětiletá holčička. Bezbranná, zoufalá, osamělá.

„Nemůžu nechat mámu samotnou,“ vzlykala pro sebe, „to by ji zabilo.“

„Tak aspoň mámě řekni, jaký Radim ve skutečnosti je,“ radil jí vnitřní hlas, dnes mnohem hlasitější než jindy.

„To nikdy,“ téměř zakřičela, aby ta dotěrná slova umlčela, a při tom vyskočila z lavičky, jako když ji ve čtvrté třídě spolužák Mošna píchl kružítkem.

Matka měla Radima ráda. Kdyby zjistila, jak je to s jeho vztahem k nevlastní dceři, zasáhlo by ji to hlouběji, než by se mohlo zdát.

„Ne, to neudělám,“ rozhodla se.

„Adrianko, dnes odpoledne už žádný vlak nejede,“ zaslechla za sebou vlídný hlas. Automaticky se otočila. Milá dědečkovská tvář výpravčího Hlouška jí rázem vyhladila vrásku mezi obočím. Usmála se.

Patřil tak trochu k inventáři zdejšího nádraží a už jako malá si s ním ráda povídala. Cítila se u něj dobře. Zdálo se, že má tajný klíč k dětské duši. Pochopil by i dospívající dívku?

„Kam ses chystala?“ otázal se a se svou nemalou vahou ztěžka dosedl vedle ní. Nemusela mu ani dělat místo, byla jako proutek.

„Pryč,“ hlesla tiše. Váhala, zda má staršímu pánovi všechno povědět.

„To přece nejde,“ varoval ji hlas v nitru. Chtěl by jí pomoci, cítil by se odpovědný. A ta ostuda, když by se to lidé dozvěděli.

Celé měsíce se snažila, aby máma nic nepoznala. Tolik sil jí stálo sedět naproti nevlastnímu otci u večeře a tvářit se jako bezstarostná puberťačka.

„Neshody s mámou?“ ptal se zúčastněně nádražák.

„Ani ne,“ zavrtěla hlavou.

„Trápení s láskou?“ nenechal se odbýt. Bylo mu té dívenky, jíž viděl vyrůstat od kočárku po první taneční, opravdu líto. Choučila se na okraji lavičky a ztrápený výraz tmavě modrých očí mluvil za vše, doslova křičel.

„Tak trochu,“ přiznala nakonec s povzdechem a instinktivně si stáhla minisukni více ke kolenům.

„Ono se to spraví, uvidíš,“ utěšoval ji, a když na něj zaslzeným zrakem pohlédla, povzbudivě se usmál. Pokusila se úsměv opřevzat, ale nepůsobilo to příliš přesvědčivě.

„Podívej na maminku,“ dodával jí naději starší muž. „Bylo to pro ni těžké, když s tebou zůstala sama, ale teď má vedle sebe konečně správného muže. Je k ní vždycky tak pozorný, když je náhodou spolu potkám. A prý ti k Vánocům koupil nový počítač a lyže.“

Přikývla.

„Určitě je i hodný jako náhradní otec, to se pozná,“ uklidňoval ji.

Náhle cítila, jak jí ochabují ruce. Plyšová hračka, jíž svírala v náruči, se tiše sesunula k zemi. Ovečka zůstala ležet mezi odhozenými nedopalky cigaret, ale Adriana to nebyla schopna vnímat.

Pán se rychle pro hračku shýbl, mírně ji oklepal, a když ji dívka podával, jejich ruce se nakrátko letmo dotkly.

Domů se vrátila po dvou hodinách.

Radím seděl u kuchyňského stolu a skloněný nad blokem cosi počítal.

Jakmile zaslechl cvaknutí kliky, vzhlédl a jeho brýle se ve světle rozsvíceného lustru zablýskly.

„Ahoj,“ hlesla tiše.

„Ahoj Adriano,“ pozdravil.

Netečně prošla kolem jeho shrbených zad do svého pokoje.

„Počkej,“ zavolal na ni. „Musíme si promluvit.“

Přikývla a usedla proti němu na rozskřípanou židli. Už dávno měli koupit nové, ale matka je měla ráda, připomínaly jí babičku.

„Víš, že se máme s tvou maminkou rádi,“ začal pomalu. „I tebe mám rád, vždyť víš, že se ti snažím nahradit tátu, jak mohu. Mám tě rád jako otec,“ pokračoval.

Když před dvěma lety poznal její matku a zamiloval se do ní, chtěl jim oběma vynahradiť všechny křivdy, které před tím utrpěly. Editě nahradit manžela a její dcerce otce. Adriana byla vždycky poslušná a uzavřená, ale v poslední době mu připadala nesvá. Když jí něco sděloval, jako by

neposlouchala a její oči jej sledovaly jako lovec kořist. Ale ne, to se mu určitě jen něco zdá. Přesvědčoval sám sebe.

Jistě je to pouze přechodný stav, je v pubertě, tak na něj zkouší své triky. Dvakrát ho dokonce políbila. Tak nějak nedětsky. Dravě. Nechápal, co se s jeho nevlastní dcerou děje a po pravdě řečeno s ní nerad zůstával o samotě. Naháněla mu strach. Byla nevypočitatelná, a to ho děsilo. Doufal, že ji ten rozmar brzy přejde, už proto, že Editu skutečně miloval a nechtěl ji ztratit.

„To, jak se doma oblékáš - nebo spíše neoblékáš, když není máma doma, jak na mě koukáš... to zkrátka nejde, zkus mě, prosím, pochopit,“ snažil se jí promluvit do duše. „Brzy určitě najdeš lásku, kterou si zasloužíš, ale tohle,“ na pár vteřin se odmlčel, „to je zkrátka nemyslitelné.“ S povzdechem vstal.

Adriana ho ostražitě sledovala, jako by čekala na každý nepatrný náznak pohybu, aby mohla zaútočit. Dělili ji jen vteřiny.

„Já za to nemůžu, že každému připadám přitažlivá,“ přestala se ovládat. „I tomu dědkovi od dráhy se líbím, dneska to na mě zkoušel.“

Vytřeštil na ni oči. Nevšímala si toho. Její zrak nyní získal nepřičetný výraz a ten lesk mu naháněl hrůzu. Otřásl se.

„I tebe přitahuju, vím to.“ Usedla na pohovku naproti oknu s květináčem, přetékájícím rozkvetlými muškáty.

„Víš, jak jsme si s mámou spokojeně žily, než ses tu objevil?“ vykřikla. „Věnovala se jen mně, nemusela jsem se o ni s nikým dělit. A paks přišel ty,“ ohrnula opovržlivě ret. „Prý láska století, nahradí ti tatínka,“ zasmála se hořce a ten smích jí projel jak ostrá čepel nože. Ustoupil o několik kroků dozadu, až zády narazil na desku kuchyňské linky. Zadusil v sobě bolestný výkřik.

„Já se o mámu s nikým dělit nemusím. A když budu chtít, vím, co mam dělat. Jsem ještě nezletilá. A kdo pozná pravdu?“

Jana Trhlíková

(Praha)

čestné uznání

Utápnutý muž

V hospodě bylo plno. Vysoké židle z tmavého dřeva a vyřezávané obložení na stěnách vytvářely dojem důstojnosti, rádobý vtipné lidové obrázky na stěnách to ovšem dost shazovaly. Po pravdě to bylo jedno. Stejně to byla jediná hospoda v okolí, do které byl otec schopen ještě sám dojít.

„Nechci jet taxíkem,“ zavrtěl rezolutně hlavou, když mu Míša navrhla okázalejší restauraci. „Mám to tam rád,“ zatvářil se dotčeně a upěl na ni matné unavené oči. Pokroucené kostnaté prsty plné stařeckých skvrn sepnul ve zvláštním skoro prosebném gestu. Pochopila. Strach maskovaný prskající zlobou. Jeho život se nelítostně zužoval, osekával a křehnul, držel pohromadě jen setrvačností. Každé, sebemenší vychýlení v něm vzbuzovalo úzkost. Oprávněnou. Přišlo jí to líto. Poprvé v životě si uvědomila, že jejich společná cesta je definitivně předurčená, svedená do úzkého nepříjemně předvídatelného koridoru. Nic překvapivého se už nestane. Jeho život končil a Míša si teď nemohla vzpomenout na nic velkolepého ani zajímavého, jakoby otec jen živořil ve stínu matky, nenápadný, slabý, tichý a oddaný. „Dobře, jak chceš, tati,“ řekla měkce a zbavila ho tak nevyřčeného strachu.

***

Dlouhý stůl uprostřed místnosti byl potažený slavnostním bílým ubrusem a ozdobený naaranžovanými ubrousky. Míša doufala, že v téhle části restaurace budou sami. Opak byl ale pravdou. Štamgasti, jeden po druhém, zvědavě nakukovali dovnitř a pak místo do výčepu, posedali ke stolkům provizorně odsunutým a natěsnaným kolem stěn. Se sklenicemi piva v ruce pozorovali oslavence a s neskrývaným zájmem komentovali dění v hospodě, jakoby jim nějakým zvláštním způsobem náleželo. Speciální bonus k večernímu pivku.

Otec stál uprostřed restaurace, jak na kruhovém jevišti, obklopený samozvanými diváky podával všem svým hostům obřadně ruku na přivítanou. Matka, elegantní jako vždy, s nalakovanými nehty a výraznými zlatými náušnicemi pro slavnostní příležitosti, ve kterých vypadala ještě nepřístupněji než jindy, sledovala otce s nesouhlasným výrazem. Dodávala

tím jeho snažení punc směšnosti a marného boje o důstojnost. Bylo jí otce líto.

Ztěžka se opíral o hůl. Celý zkroucený, držel pohromadě jen silou vůle, jako by vteřinu po vteřině znovu a znovu budoval svoji existenci, chatrnou a nesamozřejmou, jako by dýchat znamenalo vzpurně si trvat na svém, vynakládat neskutečnou námahu na hranici snesitelnosti. Zdálo se, že neustále, úporně myslí na to, že ještě žije, protože hrozí, že i jen malá chvilka zapomnění se protáhne do nekonečna, křehké kosti se rozsypané a mysl tvořící nestabilní konstrukci se zhroutí. Stačilo málo, snad i nepovedené slovo, snad i kritický pohled. Stál v čele stolu, na tom zvláštním jevišti. Trošku se třásl. Všechnu energii životu už věnoval. Rezervy se tenčily. Oči hostů se na něj upíraly s nadějí, pochopením i obavami. Doufali, že se nic nestane, že roli oslavence ještě zvládne.

„Vítám vás všechny tady. Chci vám popřát, že jste přišli. Tedy vlastně poděkovat.“ Zakoktal zmateně dojatým hlasem. Skoro plakal, trapně.

„Tak už se posaď,“ utnula ho matka netrpělivě. „Ať můžu objednat přípitek.“

Míša pozorovala jejich souboj, tichý a skrytý. Souboj důležitosti. Měla pocit, že matka otci závidí i tu krátkou chvíli pozornosti, kterou by si mohl uzurpovat tím, že se dožil tak vysokého věku. Osmdesáté páté narozeniny. Jedna z posledních příležitostí, kdy mohl získat pocit, že některým lidem bude chybět, až tu nebude. Otec se zatvářil provinile a omluvně se smrsknul.

„Dáme si cinzano, cinzano pro každého,“ obrátila se matka na číšnici. Objednávala i za otce. Vždycky dělala všechno za něj, se sveřepou razancí, s podivným skrytým a někdy dokonce otevřeným pohrdáním. Štvala ho, honila, dirigovala, předepisovala, co má udělat a než stačil zareagovat, vstala a udělala to sama s výrazem té, která všechno musí zařídít sama, obklopena neschopnými, pomalými budižkničemy. Nedala mu šanci.

Vlastně si to možná zasloužil. Nikdy s matkou nebojoval. Ani za sebe, ani za ni. Míša mu to měla za zlé. Nikdy se jí nezastal. Nechal jí matce na pospas, jejím hysterickým, kritickým výbuchům, pocitu věčné nedokonalosti.

„Mami, já nemůžu alkohol. Beru antibiotika.“

„Tak snad si aspoň připiješ,“ řekla ledově chladným hlasem, kterému se neodporuje. Jako dítě věřila, že v těchto chvílích je na misce vah celá mateřská láska a pozornost. Když řekne ne, bude jí odepřena. Teď už věděla, že je to jedno. Víc lásky už nedostane. Ani míň.

„Mami, už jednou jsem měla alergickou reakci, nechci to znovu riskovat.“

„Tak dcera si nemůže ani připít. Pro ni minerálku,“ změnila objednávku. Zdálo se, že očekává, že ji číšnice polituje, uzná, jak to s ní má těžké. V jejím

tónu byla zvláštní averze, kterou matka nikdy nepřizná sobě, natož druhým. Bude ji popírat až do smrti. Nechuť k dítěti, které jí není vůbec podobné. Hřích, ze kterého není vykoupení. Věčně nemocné dítě, křehké, zadumané, neurotické, plné obav, smutku a nejistoty. Kukaččí mládě. Omyl v programu. Míša byla příliš podobná otci.

„Tak na zdraví,“ pozvedla matka skleničku. Míša vzala do ruky minerálku a koutkem oka znovu zachytila nesouhlasný pohled. Zнала to, číhavý, zkoumavě vědecký pohled, zvláštní rozladění. Provázelo ji celé dětství. Dnes byla úspěšná, vdaná žena s dítětem, ale pokaždé, když se setkaly, proměnila se zpátky v hloupou holčičku. Všechno, co dokázala, ztrácelo před matkou cenu, rozpouštělo se v pocitu pradávne neschopnosti.

„Konečně jsem dokončila rekonstrukci,“ oznámila pyšně všem kolem matka. „Vyhodili jsme ten hnusnej gauč, i všechen ten nábytek, který jsem neměla ráda,“ mluvila o tom, jak otci předělala pokoj, bez jeho souhlasu.

Všichni čekali, jestli něco řekne, ale mlčel. Opatrně se napil, pomalu, jakoby se bál, že se pokecá. To by opravdu nechtěl. Pak strčil volně plující citrón do pusy, se šklebivým výrazem snědl vnitřek a tenkou slupku odložil na talířek. „To se nedělá,“ zpražila ho matka jak malé dítě, které je třeba neustále vychovávat. Omluvně se usmál.

Nevěděla, jak to bylo na začátku manželství. Možná byla jiná, ale Míša si ji pamatovala už takovou, věčně nespokojenou, hysterickou, explozivní.

„Už máte vybráno?“ Hnala oslavu dopředu.

Táta držel jídelní lístek, bezradně ho přikládal blízko k očím a pak zase do dálky. Nakonec matku pokorně poprosil: „Mohla bys mi to prosím přečíst. Já na to nevidím.“

„On už vůbec nevidí,“ zopakovala rodinné přítelkyni a nesouhlasně přitom mlaskla, jako by si to sám způsobil a ona už tu tíhu odpovědnosti a starání nemohla unést. Začala přečítat pomalu a důrazně.

„Dám si knedlíky,“ řekl otec překotně rychle.

„Vždyť jsem to ještě nedočetla.“

„To nevadí, dám si ty knedlíky,“ trval na svém, snad aby tu chvíli za každou cenu ukončil. I za cenu hnusného jídla. „Tady mají všechno dobrý,“ dodal omluvně. Pak se opatrně rozhlídnul a přerušil zábavu. „Vzal jsem nějaká blahopřání, která přišla poštou, ale bude vám je muset přečíst moje žena.“ Chvilí se hrabal v igelitové tašce. Směšně bezradně. Pak třesoucí rukou vyndal balíček blahopřání a podal je své ženě. Jedno upadlo. Shýbl se pro něj, ale nemohl ho nahmatat, prsty bezmocně klouzaly, marně se snažily dopis na podlaze uchopit. „Tak snad to pomůžeš otci sebrat, ne?“ Otočila se na ni. Nejspíš si nevšimla, že už dávno odsunula židli a natahovala se pod stůl.

Matka se postavila do čela a předčítala stařecky dojemná přání přátel, kteří zůstali naživu, ale nemohli přijet. Poslední přání bylo neobvykle krátké.

„Všechno nejlepší přeje Vojta.“ Zaváhala. Nevěděla, jak pokračovat. „Vojta?“ zeptala se. Otec mlčel. Mlčel jako vždycky, když matka mluvila, stejně jako většinu života, když organizovala jeho život.

„Vzal jsem to omylem. Vysvětlím ti to potom,“ řekl těžce.

„A proč, snad mi to můžeš vysvětlit hned. Co je na tom?“

Chvilku zaváhal. Pak najednou nezvykle důrazně, se zvláštním ulehčením a možná i hrdostí řekl: „Dobře, jak myslíš. Vojta je můj syn.“ Všechny oči se na něj naráz otočily, těžko říct, jestli to bylo obsahem nebo tím zvláštním tónem.

„To přece nemyslíš vážně,“ pokárala ho matka jak zlobivé děčko.

„Je to už dávno,“ odpověděl prosebně. Snad doufal, že to tím může uzavřít.

„Jak mi můžeš něco takového říct po padesáti letech manželství. Po tom všem, co jsem pro tebe celý život dělala, jak jsem se starala. Všechny složky jsem platila, obstarávala, neměl jsi s ničím žádnou práci, ani s Míšou, dovolené jsem vybírala, byt zařizovala, po doktorech jsem tě vodila. Vždyť ty si neumíš zařídit vůbec nic.“ Zasluky se kupily, bobtnaly. Marně.

„Je to už dávno,“ zopakoval. „Chtěl jsem taky trochu žít, ale ty jsi mi nedala šanci. Nenechala jsi mi žádný prostor, vůbec žádný. Musel jsem si ho najít jinde,“ řekl na svoji obranu, jako by chtěl od života něco hříšně nemravného, nepředstavitelně nedostatkového. Kolem se rozhostilo překvapené ticho.

„Vojtovi je dneska třicet. Je to už jedno. Pojďte se najíst. Dobrou chuť,“ ukončil proslov s ráznou netrpělivostí, se kterou obvykle mluvila matka.

Dívali se na něj. Jeho skrytý život ho změnil. Stál před nimi jiný muž. Jiný otec. Míša pocítila zvláštní pocit svobody. Vždyť i ona si může žít po svém.

Anna Hrbáčková

(Maršov)

čestné uznání

Normální

Chci spát.

Lokálka drncá po kolejích. Za okny tma. Průvodčí už dávno zkontroloval jízdenky všem přítomným, sedá si, podepírá hlavu. Pomalu usíná. Vedle přes uličku si starší paní povídá se svým malým jezevčíkem a nepřestává ho hladit po hlavě. Za mýma zádama sedí podnapilej pár pubertáků, vedou vážný řeči o tom, jak často padaj letadla a jestli přece jen není lepší chodit po svejch. Projíždíme hustým lesem, vždycky mně to tu přišlo strašidelný.

„V autech denně umře milion lidí. Za chvíli budem mrtví všichni. Úplně mrtví, shnijeme a nic nás nezachrání...“

Zavírám oči. Za chvíli budem na konečný. Po několikách minutách mě probouzí průvodčí.

Venku mě vítá silnej, studenej vítr.

*

Konečně se doplazím do šestýho patra, lapám po dechu. Proč, sakra, pořád nikdo neopravil ten výtah. Klepu na dveře. Neodpovídáš. Zkouším to pořád dokola. Volám tvý jméno. Neozýváš se. *Do hajzlu, kde zase seš.* Sesunu se na zem. Vytahuju kousek papíru, propisku, píšu vzkaz, že jsem tu byla, ať se ozveš. Co nejdřív. Nechávám ho pod rohožkou, vždycky to tak dělám. Odcházím po sedmdesáti dvou schodech, mám je už dávno spočtený. Netuším, kde jsi. Netuším, jestli tě ještě někdy uvidím.

*

Nechápu, proč bydlíš v takový díře. Stojím před bytovkou, je hrozná zima. Přešlapuju z místa na místo. Měla jsem se ozvat, já vím, co tady v tuhle hodinu vůbec dělám? Třeba dávno spíš. Chybí mně však odhodlání běžet těch sedmdesát dva schodů znovu nahoru a zkoušet tě probudit. Z krabičky vytahuju poslední cigaretu. Měsíc je schovanej za mrakama, skoro nevidím, lampy stojí daleko od sebe. Poslední vlak už dávno odjel. Přemýšlím, kdo by mě z týhle sračky dostal. Nemám moc kamarádů, kteří by mi po půlnoci nadšeně zvedli telefon. Vlastně jen jednoho. Proč jen tak nerada prosím o pomoc...

*

„Že seš to ty...“

Fakt mi není příjemný tahat Benedikta z postele. Přesto cítím nepopsatelnou úlevu, když konečně vidím přijíždět jeho starou feldu. Nastupuju, dost provinile se usmívám. Tváří se přísně. Mrzí mě to, omlouvám se, slibuju hory doly. Po chvilce jeho kamennej výraz přece jen vystřídá smích.

„Tak si ležím v krásně vyhřátý posteli, usínám, do toho mi zvoní mobil, kdo zas otravuje, no ne, Karin asi v něčem lítá, *kde že to, sakra, seš*, prvně přemejšším, že ti raději zaplatím tágo, nakonec sednu totálně mrtvej do auta, cestou mě zastaví policajti, pak málem srazím srnu a ještě nějakýho pitomce, co se ožralej motá po krajnici, vlastně se divím, že jsem trefil do správný dědiny,“ vypadne z něj na jeden nádech.

Mám chuť se smát i brečet zároveň.

Cesta rychle ubíhá, cítím se už mnohem líp. Ben mě zásobí svýma zajímavýma historikama z poslední doby. Dlouho jsme se neviděli. Myšlenky na tebe mě však neopouštěj, postupně přestávám reagovat na jeho vtipy. Mám tě před očima. Dlouho jsme se *neviděly*.

*

Auto zpomaluje, zastavuje v zapadlý šedý čtvrti na okraji města, můj momentální domov, panelák nalepenej na panelák, žádný stromy, žádný kytky, hvězdy jsem neviděla ani nepamatuju. Možná by je na nebe mohl někdo vybetonovat.

„Tak, jsi doma. Trochu divnej výlet, co?“

Položím hlavu na opěradlo, zavřu oči. Motor vypne. Chvilí jen tak sedíme, každěj myslíme na svý věci, na svý lidi.

„Ne že mi tu usneš,“ rozetne Ben ticho. „Nemáš aspoň cigáro za odměnu?“

Zašklebím se, vzpomenu na zmačkanou krabičku, která skončila v kontejneru před tvou bytovkou. Povolím pás a otevírám dveře.

„Mám. Nahoře. Třicet pět schodů.“

Odfrkne si.

„Hodíš mi ji z balkónu?“

Zakroutím hlavou, přehodím batoh přes rameno. „Čaj?“

*

Hodiny ukazujou čtvrt na dvě, sedíme na pohovce, usrkáváme darjeeling, kouříme, mlčíme. Jsme trochu rozpačití.

„Ty Bene, seš šťastnej?“

Vyděšeně se na mě podívá, jak kdyby větší blbost nikdy neslyšel.

Po chvilí spustí. O tý holce, co prodávala trdelníky na náměstí, jak se jich tolik přežral, že je už do smrti nemůže vidět a z tý vlezlý vůně se mu chce pokaždý zvracet. Jak se hrozně bál ji někam pozvat, styděl se a tušil, že ho odmítne. A když se konečně odhodlal, zjevil se u stánku její *nejmíř*

o padesát let starší přítel. Líbali se víc než půl hodiny, a když toho konečně nechali, trdelníková víla se jen nevinně usmála a to bylo celé.

„A ty?“

„Co já?“ leknou se. Opravdu nemám tak důmyslně připravený monolog o svém milostném životě, neumím mluvit o vztazích a nikdy umět nebudu. Stejně jsou až moc pomíjivý, než aby se člověk vůbec o něčem zmiňoval.

„Nějaká holka na obzoru?“

Pokrčím rameny. „Zrovna jedna taková nedávno za obzor definitivně zmizela.“

Vstanu a vytáhnu z lednice lahev vína, který jsem včera skoro celý vypila, předám Benovi. Zatímco veškerou svou pozornost věnuje tramínu, zapadnu hluboko do křesla. Nechci, aby viděl, jak se mi lesknou oči.

*

Samý tajnosti, samý schovávání. Moje chyba, asi neumím věci prožívat naplno, několikrát jsi mi to vytkla. Prej se moc bojím. Poslední dobou jsem nedokázala rozlišit, co všechno patří jen mně, co i ostatním. Na všechny ses usmívala stejně, měla jsi stejný vtipy, všichni tě obdivovali. Všichni pro tebe byli stejně důležití.

Možná sis se mnou jen hrála. *Prej jsem si to měla rozmyslet dřív.*

*

Pomalou se probírám ve své posteli. V posteli? Usnuli jsme přece v obýváku...Chvilí jen tak ležím a koukám do stropu. Nevím, kdy odjel, a jestli vůbec. Neočekávám však, že by v kuchyni mazal chleba taveňákem.

A taky že ne.

Po špičkách se plížím do obýváku, posadím se naproti do druhého křesla. Ben, celej zkroucený, na půl sedí, na půl leží, pusou pootevřenou, klidně oddechuje. Za malou chvíli se probírá, něco zamumlá. Neříkám nic, jen si ho prohlížím. Jeho tajemný šedomodré oči, z nichž se vždycky jen těžko dá vyčíst odpověď, úzký rty, bledou pleť, tmavý kudrnatý vlasy překrývající uši.

„Někdy nad ránem jsem tě přenesl do postele, aby ses aspoň trochu vyspala,“ protáhne si záda a zívne. Pousměje se. Občas je mi líto, že na kluky nejsem.

„Víš co, Bene, ty jsi vlastně jedinej, úplně jedinej, koho můžu pozvat nahoru na čaj, a vím, že ti jde fakt *jen o čaj.*“

Ušklíbne se. „Neříkej dvakrát,“ zadrmolí. Kopanec do holeně přijde dřív, než stačí ucuknout.

Výraz v jeho tváři však vůbec neodpovídá samotný intenzitě kopnutí. Vždycky přehání.

„V noci se mi zdál takovej sen,“ začne odhodlaně, ale brzo se zarazí a fascinovaně hledí na mou knihovnu vedle balkonových dveří. Totální chaos, neuspořádaný slovníky světových jazyků, encyklopedie, cestopisy,

některý trčí, jiný jsou na sobě napasovaný tak pevně, že by se po jejich uvolnění celá knihovna pravděpodobně sesypala.

Zdvihnu obočí, napjatě očekávám pokračování Benediktova nočního vidění. Nedočkám se, dokud ho znovu nepobídnu svou pravou nohou.

„Sedělas vedle mě, trochu jsme popíjeli a tys najednou spustila, že potřebuješ nutně někam vypadnout, někam, kde tě nikdo nezná, kde o tobě nikdo nic neví...“

Zdvihnu obočí ještě výš a nadechuju se k odpovědi.

„Počkej,“ předběhne mě a velmi teatrálně pátrá v paměti. „To *nebyl sen*, že?“

*

Už dlouho si přeju vypadnout z tohoto města, ze života, kterej nikam nevede. Doufala jsem, že mě podpoříš právě ty, že spolu někam odjedem, začnem doopravdy žít. Jenže věci se občas dějou jinak. Občas je potřeba se rozhodnout sám za sebe. Občas je potřeba skočit dobrovolně přes palubu a nechat toho druhýho odplout, když si to přeje...

*

Vše sbalený, připravený.

„Bylo nám patnáct, pamatuješ,“ začnu jítit strarý rány, když Benovi zrovna podávám svůj batoh, „seděli jsme na louce nad stadionem a tys mi z ničeho nic vyznal lásku,“ směju se a soucitně ho poplácám po rameni.

„Laskavě mi to nepřipomínej,“ začervená se, „jak jsem asi tak mohl tušit, že nejses norm...“

„Co nejsem? *Normální?*“ ušklíbnu se. Nekompromisně zaryju pohled do země.

„Musím ještě pro něco...,“ odvedu řeč a spěchám do pokoje. Ben si však stoupne mezi futra, nemůžu kolem něj jen tak proklouznout. Zastavím se, afektovaně povzdychnu. On se mezitím nakloní blíž a jemně mě pohladí po vlasech. Zvednu bradu, navzájem si hledíme do očí.

„A co kdyby...“ zašeptá mi do ucha, zatímco jeho ruka pomalu putuje dolů po mých zádech.

Okamžitě ho od sebe odtrhnu. „Abys náhodou nejel sám!“

Oba vyprskneme smíchy.

*

Přemlouvám Bena. Naposled jedem k tvému bytu.

Kouknu pod rohožku. Vzkaz je pryč.

Zvoním, klepu. Neozýváš se. Stejněj scénář jak minule. Otočím se na patě a pomalu scházím ze schodů. Vtom však zaslechnu chrastění klíčů v zámku, srdce mi poskočí až do krku.

Ze dveří vykoukne starej zarostlej chlap v tílku. „Co je?!“

Beze slova pokračuju dolů, nereaguju na jeho brblání. Dveře se zabouchnou.

Prej sis nikdy nepotrčila na pompézní rozchody. Tak to bychom měly.

Nastartovaná felda, kufr plnej zbytečných věcí, který jsme si nabalili s sebou. Ben opřenej o kapotu, v levý ruce cigaretu, druhou otevírá dveře spolujezdce, svý prosím, madam, si samozřejmě neodpustí.

„Tak kam?“ chopí se volantu a otočí na mě hlavu, širokej úsměv, oči rozzářený.

„Kamkoli,“ pokrčím rameny.

Hlavně konečně pryč z toho smutku, pomyslím si.

„Až se ti bude chtít, zaboč doleva nebo doprava, vždyť všechny cesty někam vedou...“

Zatímco definitivně ztrácím kus tebe, přemýšlím, jak moc to bude bolet.

A jestli to vůbec má bolet.

„No ale vážně, proč už dávno nejsme spolu, Karin?“ vypadne z Bena nečekaně, zrovna když míjíme starej stadion. Chvíli na něj nechápavě zírám.

„Ty seš na holky, já jsem na holky, ve skutečnosti toho máme docela dost společnýho...“

Jan Rubeška

(Čáslav)

čestné uznání

Případ se ztrátou obrazů

Tropické letní vedro přesunulo obyvatele autokempu z louky do rybníka. Sežehlo trávu, vysušilo les.

Lidé malátně vyhledávali kousíčky stínu a v přeplněné hospodě bylo k zalknutí.

Nad rozpálenými střechami vesnice kraloval hrad. Tichý a netečný. Za staletí, která utekla od doby, kdy byl postaven, zažil už pořádná vedra i urputné zimy.

Pár návštěvníků, kteří se odhodlali vylézt po strmé, do skály vytesané cestě, bylo odměněno chládkem kamenných zdí.

„Tato část hradu,“ řekl správce Krušina unaveným kastelánským hlasem, „za třicetileté války zcela vyhořela a byla rekonstruována teprve koncem osmnáctého století. Nábytek, který zde vidíte, je barokní, ale obrazy na stěnách patří k nejcennějším pokladům našich sbírek.

Portrét nad krbem namaloval slavný český malíř Petr Brandl, plátno na čelní stěně pochází bezesporu z dílny Rubensovy. Dosud ovšem nebylo zjištěno, jestli je autorem nějaký z jeho žáků, nebo mistr sám...“

Návštěvníci se ploužili po dlaždicové podlaze, nezdálo se, že by průvodcovo vyprávění vzbudilo mimořádný zájem. Malý, asi desetiletý chlapec se dožadoval návštěvy hladomorny. „Hradní vězení,“ zalhal pohotově Krušina, „je bohužel prozatím nepřístupné. Probíhají tam zásadní rekonstrukce a navíc archeologický výzkum...“

„Místnost, do které jsme právě vstoupili, je rytířský sál.“ Za otevřenými okny, kterými pronikal dovnitř víc žár než čerstvý vzduch, zavrkala hrdlička. Unaveně a líně, spíš jen ze slušnosti. Prohlídka pomalu končila.

Krušina se rozloučil s návštěvníky a s potěšením zjistil, že nikdo další už před bránou nečeká. „Tak to bychom měli pro dnešek odbytý. Fuj, to je vedro,“ povzdechl si.

Pak rozvážně sestoupil po úzkých točitých schodech dolů do hladomorny. Mezi zrezivělými řetězy stály úhledně vyrovnané láhve piva. Správce jednu otevřel a zhluboka se napil. „A stejně je to teplý,“ zabručel jen tak pro sebe.

***

„Až ztichnou bílé skály, nad velkou peřejí, den hasne tmou ...“ Na břehu plápolal oheň a drnkala kytara. Ztichly nejen bílé skály, ztichnul i rybník. Bylo jedenáct hodin v noci.

Michal Navrátil se pomalu zvedl a odešel od ohně. „Jestli to vyjde,“ říkal si v duchu, „budu mít konečně na motocykl ...“ Stoupal strmou kamenitou cestou a dole pod ním blikal kempinkový tábor. Proti hvězdnaté obloze se tyčil hrad. Veliký a mohutný. Michal měl dobře vyhlédnutou cestu. Obešel bránu, chvíli se sunul po skále, tělem přitisknutý k hradbám. Pak se po vyčnívajících kamenech dostal k průrvě a seskočil na trávník nádvoří. Všude bylo naprosté ticho, jen v podkrovním okně v levém křídle hradu namodrale zářila obrazovka televizoru.

Nízké okno rytířského sálu mělo nezasklenou tabulku. Michal otevřel západku, otevřel a vlezl dovnitř. Byl rozčilený, srdce mu bušilo až kdesi v krku, ale strach neměl. Prošel krátkou spojovací chodbou a opatrně sundal ze zdi dva velké obrazy. Ostrým kapesním nožem je vyřízl z rámu. Venku byla tichá, dusná noc. Oheň na břehu rybníka doutnal až do rána, kdy sluneční přisvit vyvolal krajinu jako barevnou fotografii. Po čtvrté hodině vyrazilo sluníčko a začalo znovu rozpalovat kraj.

Na silnici směřující k Praze zastavil těžký nákladní automobil.

Naložil stopaře.

„Kam tak časně?“ usmál se řidič, „a co si neseš v tom futrále?“

„Ale nic, to jsou jenom nějaký výkresy,“ řekl tiše Michal Navrátil.

***

„Proboha,“ divil se kapitán, „tak tomu říkáte zajištění sbírek? Nezasklený okno, kterým sem může vlézt prakticky každé?“

Správce Krušina se trochu rozpačitě pokusil o vysvětlení. „No, totiž, ono nějaké zabezpečovací zařízení, to je velmi nákladná záležitost. A asi by se nám to ani nevyplatilo.“

Kapitán se znovu podivil, ale již poněkud zvýšeným hlasem. „Co mi to povídáte? Brandl a možná Rubens. Máte vůbec ponětí, jakou mají takové obrazy cenu?“

„No,“ odpověděl po chvíli správce, „to trochu mám. Před lety jsem vystudoval akademii, ale jako malíř jsem se neuživil, a tak jaksi,“ dodal rychle, „ty zamanice měly jen tak cenu toho plátna, na kterém byly vymalovány.“

Chvíli bylo v místnosti ticho. Jen z vedlejšího sálu se ozývalo slabé cvakání fotoaparátu.

„Jak to víte?“

„Já sice říkal návštěvníkům něco docela jiného, zvlášť když mezi nimi nebyl evidentně žádný fachman. Chtěl jsem totiž, aby na našem hradě bylo

něco zajímavého a vzácného, o čem by si lidi povídali. Tak jsem ukazoval tyhle kopie a tvrdil, že je to třeba Rafael nebo Delacroix. Ale to jsou bohužel jen dost špatné napodobeniny.“

„To víte určitě?“

„Jo, stoprocentně. Většinou jsem to totiž maloval já sám.“

***

Pan Neumann se probudil zvoněním telefonu. Dosud rozespalý, zvedl sluchátko a něco do něj zavrčel.

„Máte tady návštěvu,“ oznámil poměrně uctivě hotelový recepční.

„Jo,“ řekl Neumann, „pošlete ho sem, nahoru.“

Dobře věděl, o koho jde. Se studentem Michalem se seznámil v jedné pražské hospodě a podařilo se mu ho umluvit, aby pro něj odcizil vzácné obrazy z jednoho nehlídaného a naprosto nezajištěného jihočeského hradu. Pan Neumann se sice nikdy nezabýval kupováním či pašováním starožitností, ale příležitost, na kterou narazil při náhodné turistické cestě, mu připadala příliš lákavá. Za dvě plátna nabídl mládenci, který těžko sháněl na zaplacení útraty, částku opravdu úctyhodnou. Udělal to po zralém uvážení, že jestli všechno správně klapne, nemusí zaplatit ani čtvrtinu téhle částky. Byl přece obchodník.

„Ale tak jsme se nedohodli, přece jste slíbil...“

„Slíbil, neslíbil,“ pan Neumann vytáhl z kapsy objemnou peněženku, „ber, kamaráde, dokud dávám. Vždyť já vlastně nevím, odkud tyhle plátýnka pocházejí. Ale třeba by to mohlo zajímat policii. Nemám pravdu?“

***

Michal Navrátil vyšel na ulici a cítil se mizerně. Ani ne tak proto, že ho ten chlap v hotelu ošidil, i tak to bylo víc peněz, než měl kdykoliv před tím. Ale přesto mu bylo ze všeho nanic. Vždyť se dopustil závažného trestného činu. A proč vlastně? Jen kvůli naléhání toho cizince. Vždyť ten motocykl byl sice jeho tajným přáním, ale ne za takovou cenu.

V poledne se vrátil do hotelu a chtěl vzít všechno zpátky. Jenže recepční mu nevrle ohlásil, že pan Neumann už odcestoval.

Michal se loudal směrem k domovu a před oddělením Veřejné bezpečnosti se zastavil a bojoval s pokušením vejít dovnitř.

„Potřebujete něco?“ zeptal se muž v uniformě strážmistra.

„Ale ne, děkuju. Nic,“ řekl Michal Navrátil a šel pryč. Balíček bankovek ho páčil v kapse.

***

Zjištěním, že ukradené obrazy jsou v podstatě bezcenné, se toho na vyšetřování celého případu příliš nezměnilo. Pachatel, který se dopustil krádeže, bude pravděpodobně recidivista, který bude v krádežích

pokračovat. A nepůjde jen o bezvýznamné malůvky správce, který chtěl vylepšit pověst hradu. Na všech hraničních přechodech byla zosřena kontrola, obchody se starožitnostmi byly upozorněny a varovány. Celé pátrání probíhalo podle běžných norem.

„Zkuste si vzpomenout. Určitě si přišel prohlédnout místo, najít cestu. Zkrátka tady ten člověk musel být v některé skupince, kterou jste nedávno provázeli.“

„Jo,“ řekl správce Krušina, „to mě napadlo taky. Jeden mládenec tady byl dvakrát nebo možná třikrát po sobě. Vysokej, černovlasej, tak devatenáct, dvacet let.“

Kapitán předložil řadu fotografií, ale bezvýsledně. Krušina byl sice neúspěšný akademický malíř, ale kreslit dovedl výborně a na tváře měl dobrou paměť. Na obrázku načrtnutém tužkou se objevila tvář mladého muže, Jednou z profilu, podruhé z anfasu.

„Díky,“ řekl kapitán a opustil hrad, do kterého znovu pražilo červencové slunce.

Autokemp, hospoda, místní obchod. Ano, jistě, to bude on. Říkal, že studuje nějakou vysokou školu, snad techniku. A určitě byl z Prahy, myslím, že ze Smíchova. Kousek po kousku přibývalo informací a potom to trvalo ještě nějakou chvíli, to víte, shánějte informace ve školách o prázdninách, ale nakonec se k tomu poměrně zdařilému obrázku připojilo také jméno a adresa.

Před jedním domem v Radlické ulici zastavil služební vůz. A Michal Navrátil se netvářil vůbec překvapeně, spíše jakoby návštěvu již očekával. A sám začal vyprávět.

***

Rytířský sál zavoněl dýmem Amfory, správce přinesl z hladomorny pár lahví piva.

„Moc mě to mrzí,“ řekl. „Vůbec mě nenapadlo, že by to mohlo takhle skončit. Chtěl jsem trochu pozvednout zájem o náš hrad, když lidé postávali s úctou před Rafaelem nebo Rubensem, a přitom barvy na obrazech tak stačily nedávno doschnout. Ale že by se sem chtěl někdo kvůli tomu vloupat? Chudák kluk:“

„No, no,“ řekl kapitán, „tak abyste z něj ještě nedělal obětního beránka. No, vlastně, ten mládenec měl čistý rejstřík, odcizil předměty bez podstatné ceny, tak vyvázne jen s nějakou podmínkou. Ostatně, on to není nijak špatnej kluk, ale nechal se svést. A je docela dobrý student.“

„A ten cizinec?“

„Pan Neumann urychleně odjel. Oželel zbytek placené dovolené a pádil domů. Myslím, že bude poněkud rozčarován.“

Vítr přibouchl rozevřené okno a sluneční pruh na dlaždicové podlaze vybledl. Venku se schylovalo k bouři.

Městské muzeum a knihovna Čáslav

***Literární klub
Dr. Nadi Benešové***

S B O R N Í K

**oceněných prací
Literární soutěže Čáslav 2014**

Vydal LKNB při Městském muzeu a knihovně Čáslav v září 2014

Obálka: Klára Hrubá

Grafická úprava: Marie Hrubá

Korektury: Mgr. Eva Chvojková

Mgr. Václava Vacková

Mgr. Martin Provazník

Redakce a tisk: pracovní výbor LKNB

Vydáno výhradně pro vlastní potřebu členů klubu a soutěžících autorů